

Купить кота в мешке, или *kupić kota w worku*

Каждый человек в своей речи употребляет фразеологизмы: бить баклуши, вилами по воде писано, как баран на новые ворота и т. д. Кто-то употребляет их чаще, кто-то реже. Так как фразеологизмы являются специфической лексикой, знание иностранцами фразеологии говорит о достаточно высоком уровне владения языком. Обучение польской фразеологии является заданием трудным, в процессе которого возникает ряд вопросов: на каком уровне обращаться к фразеологизмам, каким образом подавать материал и т. д. Я считаю, что фразеологизмы должны появляться уже на начальном этапе изучения польского языка (A1). Это должны быть простые фразеологические единицы со сравнительным элементом (*dumny jak paw – гордый как павлин*¹), а также единицы, встречающиеся в повседневном общении, выражения, источником которых является Библия, мировая литература (*pięta Achillesa – ахиллесова пята*).

Изученный фразеологический материал требует закрепления. Задача учителя при этом – вызвать интерес у учащегося к использованию фразеологизмов в разных ситуациях. Благодаря использованию слов в разных контекстах ученик приобретает умение выражать то же самое содержание по-разному. Важными являются упражнения, создающие необходимый контекст. Существует множество учебников, содержащих подобные упражнения. Я же в данной статье хочу представить разработанные мною упражнения с фразеологизмами. Предложенные упражнения в соответствии с подобранным фразеологическим материалом предназначены для разных уровней знания языка, на что указано в скобках:

1. *Uzupełnij luki w zdaniach, wykorzystując podane niżej słowa. Uwaga! Trzy słowa są zbędne. Вставь в пропущенные места словами, поданными ниже. Внимание! Три слова являются лишними*

- Zdałam egzamin na 5! Czułam się w niebie ze szczęścia. (A1-B1)
- Miał z nią porozmawiać na poważnie, ale w ostatniej chwili zrezygnował i wyjechał z miasta. Jak zwykle schował głowę w (B2)
- Kiedy powiedziałem dyrektorowi, że zwalniam się, krew uderzyła mu do, zaczął krzyczeć, przestał panować nad sobą. (C1-C2)
- Nie oglądam horrorów, od krwawych scen chodzą mi po plecach. (C1-C2)

Siódmym ciarki dziesiątym głowy mózgu piasek
ziemię

2. *Dobierz poprawne przykłady użycia związków frazeologicznych. Подбери правильные примеры использования фразеологизмов.*

¹ Здесь и далее подстрочный перевод автора данной статьи.

(C1-C2)

Frazeologizm

Przykład użycia

bronić kogoś zębami i pazurami

na pierwszy rzut oka

korona komuś z głowy nie spadnie

robić coś za czyimiś plecami

nie mrugnąć okiem

Nie mogła pozwolić sobie na futro, bo myślała, że mąż niedużo zarabia. Jednak on odkładał pieniądze na hazard w tajemnicy od niej.

Kiedy zobaczył ją pierwszy raz, pomyślał, że jest osobą lekkomyślną, ale mylił się.

Zależało mu na tej pracy, więc postanowił robić wszystko, by ją dostać.

Opowiedziała o swoim nieszczęściu, a on siedział jak dotąd i nawet nie zareagował.

Są przyzwyczajeni do luksusowych warunków, ale nic im się nie stanie, jeśli będą mieszkali przez parę dni w akademiku.

3. *Zaznacz prawdziwe (P) i fałszywe (F) określenia związków frazeologicznych, w razie fałszywych wyjaśnień nazwij poprawne. Обозначь правильные (П) и неправильные (Н) определения фразеологизмов. В случае неправильных определений назови правильные.*

(A1-B1)

Łysy jak kolano jest to człowiek zupełnie bez włosów.

Ten, kto zakochał się po uszy, bardzo kogoś pokochał.

Komuś jest w czymś do twarzy to znaczy powyżej pasa.

Siódma/dziesiąta woda po kisielu jest to przepis gotowania kisielu.

(B2)

Mól książkowy lubi latać w bibliotece.

Do góry nogami, czyli górną częścią do dołu.

Mydlić oczy trzeba przy umywaniu się rano i wieczorem.

Kto siedzi z założonymi rękami, ten nie robi nic.

(C1-C2)

Otworzyć komuś oczy na coś oznacza, że trzeba mu podnieść powieki.

Na tym można sobie język połamać, lecz trzeba będzie nałożyć gips.

Ściany mają uszy, czyli uszy rosną też na ścianach.

Czarno na białym, to jest jasne, zrozumiałe.

и т. д.

На занятиях необходимо систематично обращаться к фразеологическим упражнениям. Целью заданий не должно быть нагромождение фразеологического материала, а также исправление ошибок, но развитие умения оперировать фразеологизмами, которые необходимо систематически вводить и объяснять. В этом заключается задача преподавателя.